WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 03 listopada 2026 r.

WP-R.4131.32.2026

Rada Miejska
w Nowym Mieście nad Pilicą

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 i ust. 3 oraz art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662 z późn. zm.)

stwierdzam nieważność

§ 5 pkt 1–3 uchwały Nr XLV/230/2026 Rady Miejskiej w Nowym Mieście nad Pilicą z dnia 4 września 2026 r. *w sprawie przyjęcia stanowiska Rady Miejskiej w Nowym Mieście nad Pilicą dotyczącego działań Burmistrza Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą w związku z zamknięciem gminnych placów zabaw i rozpowszechnianiem informacji obciążających odpowiedzialnością radnych.*

Uzasadnienie

Uchwałą Nr XLV/230/2026 z dnia 4 września 2026 r., doręczoną organowi nadzoru w dniu 8 października 2026 r., Rada Miejska w Nowym Mieście nad Pilicą przyjęła stanowisko dotyczące działań Burmistrza Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą w związku z zamknięciem gminnych placów zabaw i rozpowszechnianiem informacji obciążających odpowiedzialnością radnych.

Jako podstawę prawną wskazano art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz § 46 ust. 6 Statutu Miasta i Gminy Nowe Miasto nad Pilicą.

W toku badania legalności uchwały stwierdzono, że została ona wydana z istotnym naruszeniem prawa, to jest art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, w zakresie § 5 pkt 1–3.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym do właściwości rady gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej. Przepis ten ma charakter ogólnej normy kompetencyjnej i interpretować go należy jedynie jako zasadę domniemania kompetencji rady gminy mieszczących się w granicach wyznaczonych zakresem działania gminy (wyrok WSA w Kielcach z 30 stycznia 2008 r., sygn. akt II SA/Ke 675/07). Domniemanie to nie obejmuje sytuacji, w której przepis prawa przyznaje daną kompetencję innemu organowi gminy, rozdzielając funkcje organu stanowiącego i wykonawczego (wyrok NSA z 11 sierpnia 2011 r., sygn. akt II OSK 925/11). Powyższe pozostaje w związku z wynikającą z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zasadą legalizmu, zgodnie z którą organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa.

Organ nadzoru nie kwestionuje dopuszczalności wyrażania przez radę gminy stanowisk, opinii, deklaracji i apeli niewywołujących skutków władczych. W orzecznictwie sądowoadministracyjnym przyjmuje się, że tego rodzaju niewładcze formy działania organu stanowiącego są dopuszczalne (vide wyrok NSA z 25 kwietnia 2017 r., sygn. akt I OSK 121/17). W badanej uchwale Rada Miejska nie ograniczyła się jednak do przedstawienia własnej oceny zaistniałej sytuacji. W § 5 pkt 1 skierowała do Burmistrza żądanie niezwłocznego usunięcia z nieruchomości gminnych materiałów wskazanych w uchwale, w § 5 pkt 2 wskazała żądanie zaprzestania rozpowszechniania określonych informacji, a w § 5 pkt 3 żądanie przedstawienia Radzie pełnej dokumentacji dotyczącej stanu technicznego placów zabaw, podejmowanych czynności, oszacowania kosztów napraw oraz sposobu wyboru wykonawcy. Postanowienia te zostały sformułowane w związku z negatywną oceną sposobu wykonywania przez Burmistrza jego zadań, zawartą w części dyrektywnej uchwały. Tym samym rada gminy, określając konkretne czynności, które organ wykonawczy powinien podjąć w sferze bieżącego gospodarowania mieniem komunalnym, a więc materii zastrzeżonej do kompetencji burmistrza na mocy art. 30 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wkroczyła w zakres działania organu wykonawczego. Wskazać

przy tym należy, że sama Rada stwierdza w treści uchwały, że bieżące gospodarowanie mieniem komunalnym, w tym utrzymywanie placów zabaw, należy do zadań organu wykonawczego, po czym w § 5 pkt 1–3 wskazuje Burmistrzowi sposób postępowania w tej sferze. Tak sformułowane postanowienia przekraczają granice niewładczego stanowiska organu stanowiącego, gdyż rada może apelować do organu wykonawczego i formułować niewiążące postulaty, nie może natomiast na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym określać w drodze uchwały sposobu wykonywania przez burmistrza kompetencji przyznanych mu ustawą (vide wyrok NSA z 19 września 2017 r., sygn. akt II GSK 3514/15, gdzie wskazano, że rozstrzygnięcia o charakterze zobowiązującym wójta do konkretnych zachowań wykraczają poza zakres upoważnienia ustawowego).

Naruszenie to ma charakter istotny w rozumieniu art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 9 grudnia 2003 r. (sygn. P 9/02) wskazał, że za naruszenie istotne należy uznać uchybienie prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Podejmowanie uchwały w materii należącej do kompetencji organu wykonawczego godzi w ustawowy podział kompetencji między organami gminy oraz w wynikającą z art. 7 Konstytucji RP zasadę działania organów władzy publicznej na podstawie i w granicach prawa, a prowadzi do skutków, których nie można tolerować w demokratycznym państwie prawnym.

Biorąc pod uwagę opisane powyżej okoliczności faktyczne i prawne, Wojewoda Mazowiecki stwierdza, że uchwała Nr XLV/230/2026 Rady Miejskiej w Nowym Mieście nad Pilicą z dnia 4 września 2026 r. istotnie narusza prawo i jako sprzeczna z prawem, jest nieważna w zakresie § 5 pkt 1–3. Zakres unieważnienia ograniczono do tych postanowień, ponieważ stanowią one wyodrębnione jednostki redakcyjne, możliwe do usunięcia z treści uchwały bez naruszenia jej pozostałej części, która po ich wyłączeniu zachowuje pełną zdolność do samodzielnego funkcjonowania. Poza zakresem rozstrzygnięcia pozostawiono § 5 pkt 4, mający charakter niewiążącego postulatu współpracy między organami gminy, oraz pozostałe postanowienia uchwały (§ 1–4), stanowiące ocenę Rady, niewywołującą skutków prawnych.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze Gminie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia, którą należy wnieść za pośrednictwem Wojewody Mazowieckiego.

Informuję, że rozstrzygnięcie nadzorcze, z dniem jego doręczenia, wstrzymuje wykonanie uchwały w części objętej rozstrzygnięciem, z mocy prawa.

WOJEWODA MAZOWIECKI

Mariusz Frankowski

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/